

„PERŁA POGRANICZA” – CO WARTO ZOBACZYĆ W PARKU MUŻAKOWSKIM?

Posted on 20 czerwca 2024

Park Mużakowski to jeden z najcenniejszych i najrozleglejszych historycznych, europejskich parków krajobrazowych w stylu angielskim. To malownicze miejsce, o łącznej powierzchni 728 ha, położone jest nad Nysą Łużycką, po obu stronach polsko-niemieckiej granicy. Park zarządzany jest przez Narodowy Instytut Dziedzictwa (polska strona) i Fundację „Park Księcia Pücklera Bad Muskau” (niemiecka strona).

Twórcą Parku Mużakowskiego był **Hermann von Pückler-Muskau**, urodzony w 1785 roku. W 1811 roku odziedziczył po zmarłym ojcu posiadłość w Mużakowie, liczne wsie i znaczną sumę pieniędzy. Cztery lata później rozpoczął projektowanie i realizację **Parku Mużakowskiego**. W 1845 roku Pückler był zmuszony sprzedać posiadłość w Mużakowie i przenieść się do Branitz koło Chociebuża, gdzie rozpoczął tworzenie kolejnego parku. Tam spędził resztę swojego życia. Zmarł 4 lutego 1871 roku.

Rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 14 kwietnia 2004 roku, **polska część Parku Mużakowskiego w Łęknicy została uznana za pomnik historii**. W tym samym roku Park po obydwu stronach Nysy Łużyckiej, jako integralna całość, został wpisany na **Listę światowego dziedzictwa UNESCO**. Co warto zobaczyć w miejscu światowego dziedzictwa?

Szkółki

Szkółki mużakowskie, znajdujące się w Parku Górnym, w II połowie XIX wieku uzyskały cenioną oraz rozpoznawalną markę, stając się znaczącym ośrodkiem uprawy, introdukcji i sprzedaży roślin drzewiastych. To najprawdopodobniej stąd pochodzi **dąb bezszypułkowy odmiany mużakowskiej**, którego liście przypominają listki laurowe. Został on opisany przez niemieckiego dendrologa i systematyka Bernarda Emila Koehne.

Obecnie odmiana mużakowska jest niezwykle rzadko spotykana, a jedyny egzemplarz tego dębu w Polsce rośnie w historycznym arboretum w Nietkowie. Jednak na terenie Szkółek także zachowało się kilka interesujących okazów z historycznej kolekcji roślin. Są to m.in. rosące w pobliżu wejścia: okazała **daglezja zielona**, **świerk kaukaski**, **trójpniowa sosna czarna** oraz **wiekowy żywotnik zachodni**. Większą część terenu zajmują drzewa owocowe, głównie **jabłonie**, wprowadzane tu od początku XX wieku, aż do II wojny światowej, kiedy gospodarstwo ogrodnicze nastawione było na produkcję towarową. U wejścia do Szkółek można zobaczyć cztery postumenty, które na początku XX wieku wieńczyły kariatydy przeniesione z Nowego Zamku po jego przebudowie.

Szkółki, fot. Maciej Jabłoński,F11

Wiadukt

Planowana przez Pücklera budowla Wiaduktu doczekała się realizacji dopiero **w latach 1862-1863**. Wzniesiona z cegły i szlaki

szklanej, zaopatrzona została w otwór bramny wykrojony ostrołukowo. Oryginalna forma nasuwa skojarzenia z bramą zapraszającą do wnętrza Parku.

W latach 2018-2019 przeprowadzono **remont konserwatorski Wiaduktu**, który był elementem projektu pn. „Park Mużakowski – ochrona, rozwój i promocja europejskiego dziedzictwa kultury” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Interreg Polska-Saksonia 2014-2020, realizowanego wspólnie z zarządcą niemieckiej części parku.

W ramach przeprowadzonych prac m.in. wykonano wzmocnienie posadowienia i konstrukcji budowli, uzupełniono mury i detale, wyczyszczono ceglane lico murów, a także odtworzono skradzione w okresie powojennym piaskowcowe kolumnienki mieszczące się niegdyś w otworach biforyjnych.

Wiadukt, fot. Maciej Jabłoński, F11

Dąb Hermanna

Dąb Hermanna, fot. NID/Paweł Hołubiec

Dąb Hermanna był jednym z wielu starych drzew tego gatunku, które Pückler włączył do kompozycji Parku. Jego nazwa może pochodzić od imienia twórcy Parku lub jego dziadka - Hermanna von Callenberga. **Niektórzy tłumaczą, że nazwa jest nawiązaniem do słynnego wodza germańskiego plemienia Cherusków - Hermana.**

Wokół drzewa rozlokowanych jest i ustawionych w krąg **9 siedzisk z kamieni**, co przypomina pogańskie miejsca sądu. Na początku lat 90. dąb został zniszczony od uderzenia pioruna. Kilka lat po zdarzeniu, w pozostałym pniu, posadzono nowe drzewo.

Folwark Zamkowy

Folwark, usytuowany na południe od Nowego i Starego Zamku, został wzniesiony przez przodków Pücklera. Twórca Parku, mając zamiar podtrzymania tradycji, zaplanował przebudowę gospodarczej części rezydencji i nadanie jej charakteru ozdobnego, jednak nie udało się mu zrealizować tych planów. Na początku XX wieku na fundamentach starych budynków wzniesiono nowe - w stylu neorenesansowym. Wokół czworobocznego podwórza gospodarczego usytuowana została m.in. **reprezentacyjna masztalnia, kuźnia oraz budynki mieszkalne**. Z oranżerią sąsiaduje niezwykle urokliwy ogród kuchenny wraz z historycznymi szklarniami, wyremontowanymi w ostatnich latach.

Na szczególną uwagę zasługuje **ananasarnia**, która powstała w 1830 roku. Swoją funkcję pełniła do lat 20. XX wieku, jednak przeprowadzony później remont umożliwił przywrócenie uprawy ananasa w 2012 roku. Obecnie można oglądać wystawę **„Ananas! Król owoców w Parku Mużakowskim”**, która znajduje się w szklarni Ogrodu Zamkowego. Dzięki niej można poznać historię uprawy i wykorzystania egzotycznych owoców nie tylko w tym szczególnym miejscu, ale także w Europie.

Wystawa „Ananas! Król owoców w Parku Mużakowskim”, fot. Paweł Hołubiec, NID

Ogród Niebieski

Ogród niebieski rozciąga się na wschód od Domu Kawalerskiego, po obu stronach Nysy Hermanna. Zaprojektowany został jako **zaciszny i intymny zakątek**, z wieloma ustronnymi miejscami do odpoczynku. Można z nich było podziwiać polany parkowe i przeciwległy brzeg Nysy. W kompozycji ogrodu tematem przewodnim była **niebieska barwa**, przewijająca się zarówno w dekoracji roślinnej, gdzie obok roślin kwitnących na biało rosły również kwiaty niebieskie, jak i w elementach wyposażenia np. ogrodzeniu czy

charakterystycznym Moście Fuksji.

Ogród Niebieski był kilkakrotnie przekształcany przez kolejnych właścicieli, a charakterystyczne ozdoby kwiatowe stopniowo zredukowano. Jego dzisiejszy wizerunek to rezultat prac przeprowadzonych w 1999 roku.

Ogród Niebieski, fot. NID/Robert Brachun

Most Fuksji w Ogrodzie Niebieskim, fot. NID/Robert Brachun

Już w najbliższy weekend odbędzie się Święto Parku Mużakowskiego, to doskonała okazja do zanurzenia się w naturze, wzięcia udziału w pikniku czy wysłuchania koncertów w otoczeniu przyrody.

Miejsce:

Park Mużakowski

Data:

22 - 23 czerwca 2024

[Zobacz program](#)